

SURA NASR (POMOĆ)

Ferid Dautović

“U Medini se Islam još većom brzinom širio i napredovao. U Meki se je širio tiho i pojedinačno, a u Medini na grupe i bujke javno i otvoreno. U Medini se je ostvarilo Božije obećanje u surei “Nasru”: “Kada stigne Božja pomoć i pobjeda i kada opaziš da ljudi na bujke i grupe stupaju u Božiji din, onda Ti, Muhammede, slavi svojega Gospodara Boga džellešanuhu sa zahvalnošću i potražuj od njega magfireta.” Muslimani u Medini doživljavahu pobjedu za pobjedom tako, da osme godine po Hidžretu oslobodiše i Meku, kolijevku islama. Po padu Meke Muhamed Alejhi-Selam se povratio u Medinu, gdje je proveo posljednje dvije godine svoga dunjalučkog života.”

Zanimljivim mi se činilo da početak komentara sure Nasr počnem ovim konstatacijama i prijevodom sure Nasr hafiza Ibrahima Riđanovića. Ovim želim ukazati na njegov prijevod, koji je dosta zanimljiv i koji se može porediti sa današnjim prijevodima. To svjedoči i o tome da su naši bosanski alimi i prije prvih prijevoda Kur’ana (1936./1937.) na bosanski jezik, prevodili kraće sure, dijelove dugih sura i neke ajete koji su im trebali prilikom vaza, hutbe, koja se počela prevoditi na bosanski, ili za neki od listova koji su izlazili na bosanskom jeziku.

Kratki sadržaj sure

Sura Nasr je 110. sura u Kur’anu. Najpoznatija je pod ovim imenom, mada se u nekim tefsirima

spominje od Ibni Mes’uda i naziv suretu Et-Tevdi’ – Oproštajna sura. Objavljena je u Medini, prema mufesirima Taberiju, Kurtubiju, Zamahšeriji, Nesefiju itd. Prema tefsiru Ibni Abbasa, objavljena je u Mekki.

Prema Ibni Kesiru, na Mini (predgrađe Mekke) za vrijeme Oproštajnog hadža. Ova razlika u određivanju gdje je koja sura objavljena proističe iz različitog pristupa podjeli sura na mekanske i medinske. Naime, mufesiri koji daju prednost podjeli sura prema mjestu objavljivanja ubrajaju u medinske sve što je objavljeno u Medini i okolini Medine, a u mekanske sve koje su objavljene u Mekki i okolini Mekke. Oni mufesiri koji daju prednost određivanja prema vremenu, čitaj Hidžri, u mekanske ubrajaju sve sure koje su objavljene prije Hidžre, a medinske su sve one koje su objavljene poslije Hidžre, makar je riječ o o surama koje su objavljene prilikom oslobođenja Mekke ili na Oproštajnom hadžu.

Sura Nasr ima tri ajeta, 30 riječi i 77 harfova. U njoj se govori o oslobođenju Mekke, sa čime su se osnažili i ojačali muslimani. Od tada počinje značajno primanje islama na Arabijskom poluostrvu i šire. U ovoj suri se Allah, dž.š., obraća Muhammedu, a.s., i vjernicima i podsjeća ih na nimete – blagodati i fadilete – vrijednosti kojima su počašćeni, kao što su pomoć protiv neprijatelja i oslobođenje Mekke, radi čega zahtijeva da Mu se zahvaljuje i traži oprost za počinjene grijehe. Ovo je bila posljednja objavljena sura u cjelini. Poslije toga je Poslanik, a.s., živio još samo dva

mjeseca ili, kako stoji u drugim predajama, 80 dana. Dakle, nije slučajno da su je neki nazvali i suretu Et-Tevdi', Oproštajnom surom ili Surom rastanka.

Povod objave

Kur'an na mnogim mjestima spominje pomoć i pobjedu koju je Allah, dž.š., pružao svojim iskrenim i vjernim robovima, bilo preko Poslanika, a.s., ili izravno, kad im je ta pomoć bila potrebna i kad su je očekivali. Naravno, treba znati da pomoć nije uvijek stizala u trenutima kad se molilo i mislilo da je tada najpotrebnija. Bilo je iskušenja kroz koja su prolazili muslimani sa Muhammedom, a.s., i gotovo gubili nadu u Allahovu pomoć, govoreći: "Kad će već jednom Allahova pomoć?" متى نصر الله, da bi tek na granici izdržljivosti stigla i bila spasonosna: «Eto, Allahova pomoć je zaista blizu!» الا ان نصر الله قريب (El-Bekare, 214.). Bog je provjeravao Svoje robove na različite načine i tako ih pripremao za veća iskušenja, za ono što predstoji, za budućnost, uređenje države, društva, društvenih odnosa, što, također, traže mnogo strpljenja, pameti, tolerancije, dogovora itd. Pomoć o kojoj Kur'an govori upotrebljena je u različitim formama i oblicima. Osnova glagola je نصر, što znači dati obilno, zaliti (kiša zemlju), sa ala i min, pomoći (protiv nekoga ili nečega), dati pobjedu (nad nekim ili nečim).

Tako jedna cijela sura u Kur'anu nosi naziv سورة النصر – Pomoć, odnosno Pobjeda. Povodi, razlozi objavljivanja ove sure su različiti. Mi ćemo navesti predaju Imami Ahmeda: «Prenio nam je Muhammed ibni ebi Adijj, od Davuda, Ša'bija, Mesruka, da je rekao: 'Rekla je Aiša, r.a.: 'Allahov Poslanik, a.s., pred kraj života je mnogo učio: سبحان الله و بحمده استغفر الله و اتوب اليه (Neka je slavljen i hvaljen Allah. Njega molim za oprost i Njemu se kajem)', a onda je rekao: 'Moj Gospodar me obavijestio da ću vidjeti jedan znak u mom ummetu i naredio mi da, kad vidim taj znak, veličam Allaha, zahvaljujem Mu i molim Ga da mi oprost, jer On prima pokajanje! Ja sam taj znak vidio u suri: 'Kad Allahova pomoć i pobjeda dođu...'.».

Poslije objavljivanja ove sure, Poslanik, a.s., svojeslobodnevrijeme je provodio u intenzivnijem ibadetu, iščekujući susret s Allahom, dž.š.

Nagovještaji i obećanja Poslaniku, a.s.

Allah, dž.š., na više mjesta u Kur'anu nagovještava i obećaje Poslaniku, a.s., pomoć u različitim vidovima, koja se, opet, realizira na različite načine:

a) Allahovim zadovoljstvom:

«Gospodar tvoj će tebi sigurno dati, pa ćeš zadovoljan biti!» (Ad-Duha, 5.);

b) s mnogo dobra:

«Mi smo ti uistinu mnoga dobra dali» (El-Kevser, 1.);

c) sigurnošću i zaštitom

koji su mu pruženi kad su ga mušrici htjeli baciti u tamnicu, protjerati i ubiti. Nevjerničke spletke i planovi su spriječeni i osujećeni uz Allahovu, dž.š., pomoć i zaštitu:

«I kad su ti nevjernici zamke razapinjali da bi te u tamnicu bacili ili da bi te ubili ili da bi te prognali; oni su zamke pleli, a Allah ih je ometao, jer Allah to najbolje umije» (El-Anfal, 30.)

d) činjenjem njegovoga srca i njegovih grudi prostranim, a sjećanja na njega vječnim:

«Zar grudi tvoje nismo prostranim učinili, i breme tvoje s tebe skinuli, koje je pleća tvoja tištilo, i spomen na tebe visoko uzdigli!» (El-Inširah, 1.-4.);

e) Allahovom, dž.š., pomoći sa jatom ptica prije poslanstva بالظير ابا بيل, kad je Ebreha želio srušiti Kabu:

«Zar nisi čuo šta je sa vlasnicima slona Gospodar tvoj uradio! Zar lukavstvo njihovo nije omeo i protiv njih jata ptica poslao...» (El-Fil, 1.-3.);

f) pomaganjem sa hiljadama meleka u bitkama koje je vodio na Bedru, Uhudu itd.:

«I kad ste od Gospodara svoga pomoć zatražili, On vam se odazvao: 'Poslat ću vam u pomoć hiljadu meleka koji će jedni za drugima dolaziti'» (El-Enfal, 9.);

«Zar vam neće biti dosta da vam vaš Gospodar pošalje pet hiljada meleka koji će jedan za drugim dolaziti?» (Ali 'Imran, 125.) أن يكفيكم ان يدكم ريكم بخمسة آلاف من الملائكة مردفين

g) Allahovom, dž.š., direktnom pomoći:

Allah, dž.š., u suri Nasr nagovještava Svoju pomoć kad kaže: اذا جاء نصر الله "Kad Allahova pomoć dođe". Fahrudin er-Razi kaže da je

Poslanik, a.s., u povodu ovoga kazao: فقال الهى انما "Bože moj, Ti si upotpunio blagodat Svoju prema meni kad si mi otvorio vrata moga zavičaja i moga doma (Meke)!" Allah, dž.š., dodaje toj Svojoi blagodati و الفتح i pobjedu, na što Muhammed, a.s., odgovara, bojeći se da će tom pobjedom njegov narod napustiti svoj grad, svoj prag, sljedećim riječima: الهى لكن «Bože moj, ako moj narod iziđe, nakon mog ulaska u Mekku, kakva će mi biti slast u tome, kakva će to biti pobjeda?» Allah dž.š. mu odgovara slijedećim ajetom, koji odslikava stanje u Mekki poslije pomoći i pobjede, dakle veliki odziv i prihvatanje islama, a ne bijeg, te mu, istovremeno, daje smjernice daljeg djelovanja u takvim situacijama: و رأيت الناس يدخلون فى دين الله افواجا فسبح بحمد ربك و استغفره انه كان توابا "I kad vidiš ljude kako u Allahovu vjeru jatovice ulaze, ti veličaj Gospodara svoga hvaleći Ga i moli Ga da ti oprost; On je uvijek pokajanje prima". Dakle, tvoj narod neće izići i napustiti svoj grad, svoju Mekku, nego će on jatovice, u skupinama, buljucima primiti islam. I prelazak naših predaka bogumila u Bosni bir ugurden – u skupinama, jatovice, mnogo godina poslije, može se usporediti sa ovim prihvatanjem islama u Mekki.

Komentatori kažu da je hvalu i traženje oprosta, prema uputstvu iz sure, Poslanik, a.s., iskazao klanjavši osam rekjata namaza u Mekki prilikom njenog oslobođenja. Najvjerovatnije je da je to bio salatu-l-feth, koji se preporučuju komandantu vojske da ga klanja prilikom oslobođenja grada iz zahvalnosti na Allahovoj pomoći. Ovaj namaz sastoji se od osam rekjata, a klanjao ga je i Sa'd ibn ebi Vekas prilikom oslobođenja Medine. Ebu Davud u svom Sunenu navodi predaju u kojoj se kaže: «Božiji Poslanik, s.a.v.s., na namazu prilikom oslobođenja Mekke selam je predavao na svaka dva rekjata». Neki misle da se može klanjati i sa jednim selamom;

h) nagovještajem preseljenja na ahiret:

El-Buhari od Ibni Abbasa prenosi da je rekao: «Omer me uvodio u društvo istaknutih učesnika Bitke na Bedru. Nekima od njih kao da se to nije sviđalo, pa su rekli: 'Zašto ovaj sjedi s nama kad i mi imamo sinove poput njega?' Omer je odgovorio: 'Za njega znate ko je i od koga je.' Jednoga dana me pozvao i poveo me kod njih. Mislim da me

toga dana poveo samo da im pokaže..., pa je upitao: 'Šta kažete o riječima Allaha, dž.š.: 'Kad Allahova pomoć i pobjeda dođu?' Neki su rekli: 'Naređeno nam je da zahvaljujemo Allahu kad nam pomogne i da pobjedu.' Drugi su šutjeli. Mene je upitao: 'Ibni Abbase, misliš li ti tako?' Rekao sam: 'Ne!', pa me upitao: 'A šta ti misliš?' Rekao sam: 'To je smrtni čas Božijeg Poslanika, s.a.v.s., koji mu je nagovješten riječima: 'Kad Allahova pomoć i pobjeda dođu', to je znak tvog bliskog preseljenja..., 'pa slavi Gospodara svoga hvaleći Ga i moli Ga da ti oprost; On pokajanje prima.' Na to je Omer ebu el-Hatab rekao: 'Iz ove sure razumijem isto što si i ti rekao'».

Allahova pomoć Poslaniku, a.s.

Radi čega je Allah, dž.š., pomogao Muhammedu, a.s., i počastio ga ovom pomoći i pobjedom? Bi li se poslanička misija mogla i zamisliti bez ove pomoći i pobjede i je li ona značila uspjeh i kraj poslaničke misije? Je li to ispunjenje ranije datog obećanja «da će kraj poslaničke misije biti bolji od njenog početka»? (Ad-Duha, 4.)? Je li Allahova pomoć pratila Poslanika, a.s., tokom cijele misije? Jesu li tu pomoć osjećali prvi muslimani? Prati li ta pomoć muslimane i danas?

Nema sumnje da je Allahova pomoć stalno prisutna u različitim formama i da su je sigurno osjećali Poslanik, a.s., i muslimani. Bez te pomoći je nezamislivo Muhamedovo, a.s., poslanje, koje je, uprkos poteškoćama i osporavanjima, obasjalo Pravu stazu u njenoj punini. Svjetlo Allahove vjere je dobilo svoj prostor, svoju realizaciju, čije će zrake doprijeti u sve dijelove svijeta, pa i u našu Bosnu.

Možda će neko pitati: A zašto Bog nije ovako i pobjedom pomogao Muhammedu, a.s., na početku misije, da ne podnosi muke, probleme i protjerivanja, zašto ga nije poštedio i zaštitio od toga? Allahova metodologija i pedagogija je u postepenom poučavanju, postepenim promjenama i približavanju uspjehu. To, u isto vrijeme, znači da je Muhammed, a.s., bio čovjek-poslanik koji je svojim životom pokazao šta treba sve podnositi, čega se sve treba odricati i trpiti da bi se postigao uspjeh. Allahovu pomoć i zaštitu nekad osjećamo i primjećujemo kroz Božije

znakove i simbole na stranicama knjige prirode i u svakodnevnom privatnom i javnom životu.

U mnogim Allahovim darovima i davanjima, u mnogome što znači život i životne potrebe, Njegova pomoć nije ničim uvjetovana. Međutim, u nekim životnim kretanjima Njegova pomoć zavisi od našeg odnosa prema Bogu. Ako ne ispunimo te uvjete, ako ne uradimo sve što Bog od nas traži, ako Mu se potpuno ne predamo, ostajemo bez Njegove pomoći i zaštite. Ako pomognete Allahovu vjeru, i On će vama pomoći; ako Boga volite, i On će vas voljeti; ako pomažete svome bratu, i Bog će vama pomagati. Ako vama Bog ne znači ništa, ako u Njega ne vjerujete, ako je sve drugo važnije i preče od Boga, čemu se, onda, nadati, čijoj pomoći i zaštiti? Osjećaju li ljudi, u ovom materijaliziranom svijetu, brzom tempu života, formama moderne evropske kulture s kojom se susrećemo, potrebu za Bogom, za Njegovom pomoći, koliko im je ona važna i šta im znači u životu?

Teško je odgovarati na ova i mnoga druga pitanja, ali je sigurno da će nova masovna kultura, novi način života duhovno i moralno osiromašiti nove generacije muslimana i drugih. Za njihovo duhovno ozdravljenje i moralno uzdignuće trebat će promijeniti odnos prema Bogu, a za to će duhovni oci i svi drugi morati uložiti maksimalan trud i napor.

Mnogobrojni su razlozi Allahove pomoći Poslaniku, a.s. Prije svih, zato što ga je On odabrao za posljednju misiju i posljednju poruku čovječanstvu. U tefsirima se kao jedan od razloga navodi taj što je Poslanik, a.s., u predhodnoj suri, Kjafirun, kazao: *قل يا أيها الكافرون لا أعبد ما تعبدون* «Nevjernici, kjafiri, ja ne činim ibadet, ne pokoravam se onome čemu vi činite ibadet i pokornost. Ja se ne klanjam tim vašim kipovima, tim predmetima koji nisu u stanju sami sebi ništa pomoći, nikakvu korist donijeti, niti kakvu štetu otkloniti».

Fahrudin Razi na ovaj način objašnjava razloge te pomoći:

1. Pomogao si mi Gospodaru svjedočenjem tevhida, pa je pomoć, odnosno nagrada za to pomoć i pobjeda Tvoja - *إذا جاء نصر الله -* ;

2. Otvorio si svoje srce, Muhammede, pozivu tevhida, pa smo te osnažili i pomogli oslobođenjem Mekke *و الفتح* ;

3. Svim svojim bićem, dušom i tijelom, prihvatio si pokornost i ibadet Meni, radi čega sam i Ja propisao pokornost Mojih robova tebi *أدخلت رعية جوارحك و اعضائك في طاعتي و عيوديتي فأنا أيضا ادخلت عبادي في طاعطك و هو المراد في قوله ” و رأيت الناس يدخلون في دينالله افواجا“*

Ova pomoć i pobjedu koju je Allah, dž.š., ukazao Muhammedu, a.s., i prvoj zajednici muslimana, kojom je pomagao narodima poslije njega, kao i nama ovdje, u Bosni, traži i obavezuje da ne zaboravimo tu pomoć i podršku te da na uzdarje vratimo boljim darom.

Kako se dragome Bogu može uzvratiti na milosti i pomoći koju nam pruža? «I sjetite se kad vas je bilo malo, kad ste na Zemlji bili potlačeni, bojali ste se da vas ljudi ne pohvataju, pa vam je On sklonište dao i Svojom vas pomoći pomogao i plijenom vas opskrbio da biste bili zahvalni» (El-Enfal, 26.).

Više je načina i putova kojima se može uzvratiti dar Allahu, dž.š., ali se sve svodi na zahvalnost i veličanje Allaha, dž.š. Ta zahvalnost se, između ostalog, očituje i pomaganjem nemoćnima i slabima, prognanim i onima kojima su uskraćena ljudska i građanska prava, brigom o jetimima, muhadžirima itd. Često se riječ pomoć i pomaganje u Kur'anu susreće uz muhadžire – prognane iz svojih domova. «Oni koji vjeruju, i iseljavaju se, i u borbi na Allahovu putu zalažu imetke svoje i živote svoje, i oni koji daju utočište i pomažu...», «Oni koji vjeruju i ise se, i bore se na Allahovu putu, i oni koji daju sklonište i pomažu, oni su zbilja pravi vjernici – njih čeka oprost i obilje plemenito» (El-Enfal, 72. i 74.) Neki od naših muhadžira danas su i ensarije, naročito oni u dijaspori, oni koji su svoje utočište našli na Zapadu. Oni na svoj način, iz svojih skromnih primanja, pomažu svojim najbližim, prijateljima i rodbini, bilo kao povratnicima na svoja ognjišta, bilo kao muhadžirima koji su svoj novi dom našli u granicama svoje domovine Bosne i Hercegovine.

Jedno od značenja i poruka navedene sure Nasr može se i ovako razumjeti i interpretirati:

Kad smo ti pomogli, veličaj Allaha, dž.š.! *ان نصرتك فسبح*

Kad si oslobodio Mekku, zahvaljij se! *و ان فتحت مكة فاحمد*

Kad vidiš da ljudi prihvataju islam, traži i moli za oprost! *و ان اسلموا فاستغفر*

Pobjeda koju je Allah, dž.š., omogućio Muhammedu, a.s., i nama ovdje ili svakom pojedincu, njegov uspjeh na kulturnom, ekonomskom, političkom planu, traži zahvalnost *و استغفر. لأن النعمة لا يمكن ان تقابل الا بالحمد*, jer blagodat koju Bog pruža ljudima je jedino kompatibilna i uporediva sa zahvalnošću. A kad vidite ljude da u skupinama u Allahovu vjeru ulaze, tražite oprost i za sebe i za njih, kao što je to bila zadaća Poslanika, a.s. *واستغفر و للمؤمنين و المؤمنات* Tražiti oprost za njih je obaveza veća. Jer, što je veći broj ljudi koji primaju vjeru, veći je i njihov grijeh ili mnoštvo grijeha. Allah, dž.š., prima iskreno pokajanje i uslišava dove. On ljude iskušava različitim kušnjama, pa kad se duša osjeti nemoćnom, On joj ulijeva novu snagu i hrabri je nadom u Njegovo obećanje, i tako s njom sve postupa dok ne dostigne savršenstvo, postupno se dižući iskrenim kajanjem. Vjernici ne trebaju gubiti nadu u Allahovu, dž.š., milost i oprost. Jer, jedno od Božijih imena je Onaj Koji prašta, jer On voli one koji traže da im se oprost i koji se kaju za svoje grijeha i propuste.

Allah, dž.š., ovomu surom želireći Muhammedu, a.s., i nama: Muhammede, ti se raduješ mnoštvu dobra koje ti je dato, a onda te u jednom trenutku zadesi nepromišljenost i poteškoća zalutalih i bezumnih, koji govore: *مشقة سفاهة السفهاء* koji su kazali: *اعبد آلهتنا حتى نعبد الهك* "Obožavaj i klanjaj se ti našim bogovima, da bi se mi klanjali tvom Bogu". Ali, kad si im ti, nakon takvih bedastoća, jasno stavio do znanja da samo u Allaha, dž.š., vjeruješ i da se samo Njemu klanjaš, *لا أعبد ما تعبدون* On ti je pružio Svoju pomoć i podršku te omogućio pobjedu. To je, u isto vrijeme, poruka i drugima koji bilo kad i bilo gdje postupe na isti ili njemu sličan način, da će zaslužiti Allahovu pomoć i pobjedu. To je pravilo koje Allah, dž.š., ponavlja u suri El-Inširah: "Poslije poteškoće dolazi olakšanje, i doista poslije poteškoće dolazi olakšanje" (El-Inširah, 5.-6.).

Pjesnik bi kazao:

"Čovječe, nemoj da te žalosti oskudnost proljeća, jer poslije njega dolazi bogato ljetno, ali nemoj se previše ni radovati ljetu jer poslije njega dolazi divlja zima" *وحشة الشتاء*.

Kad je Poslanik, a.s., bez imalo sumnje i kalkulacija, kazao mušricima i drugima da je Njegov Bog jedan i da nema druga, da njegova vjera nije kao njihova, pitao je: Kakva

je posljedica, kakva je nagrada za tako čvrsto vjerovanje i takav jasan stav i princip? Allah, dž.š., odgovara mu surom Nasr: "Kad Allahova pomoć i pobjeda dođu..." A kakva je posljedica ili kazna mom amidži Ebu Lehebu, i njemu sličnim, koji me poziva da vjerujem i klanjam se kipovima? Allah dž.š. mu odgovara surom El-Leheb: "Neka propadne Ebu Leheb i propao je! Neće mu biti od koristi blago njegovo, a ni ono što je stekao, ući će on sigurno u vatru rasplamsalu..."

Ova sura na najbolji način svjedoči da je Kur'an Knjiga u koju nema sumnje. Jer, samo ovakav slijed i kontinuitet govora, nakon pobjede i oslobađanja grada iz koga su Poslanik, a.s., i muslimani protjerani, može doći od Boga. Dakle, kakva je mudrost i veličina koja slijedi u trećem ajetu? U ovom trećem ajetu nije rečeno da nakon pobjede ubijate, zatvarate, omalovažavate, silujete, rušite, nego se traži zahvaljivanje dragom Bogu i traženje oprosta. To je moralna snaga i veličina islama koja se često kroz povijest manifestirala i na taj način plijenila i osvajala ljudska srca. Nažalost, bilo je i onih koji su ove principe i moralne vrijednosti zaboravljali.

Kakva je razlika između pomoći i pobjede?

نصر je pomoć koju nam Allah, dž.š., pruža kad Ga zamolimo ili je zaslužimo, a *فتح* – pobjeda je posljedica te Božije pomoći. Zbog toga, Allah, dž.š., prvo spominje pomoć, pa pobjedu.

Moguće je da *نصر* znači *كمال الدين* upotpunjenje vjere, a *فتح* bi značio upotpunjenje Božijih blagodati, nimeta. To odgovara jednom, među posljednjim objavljenim ajetima: *اليوم اكملت لكم الدينكم و اتممت عليكم نعمتي* "Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera" (El-Maida, 3.).

نصر može značiti da je Allah, dž.š., pomogao Poslaniku, a.s., mudžizama na početku poslaničke misije, a završetak i okončanje misije je pobjeda islama – *فتح*

نصر znači Allahova pomoć kojom je pomogao muslimanima ugovorom na Hudejbiji, a *فتح* znači oslobođenje Mekke.

نصر je odgovor na dove, očekivanja i uloženi trud Muhammeda, a.s., i njegovih ashaba na teška stanja i iskušenja kroz koja su prolazili. "Zar vi

mislite da ćete ući u džennet, a još niste iskusili ono što su iskusili oni koji su prije vas bili i nestali? Njih su satirale neimaština i bolest, i toliko su bili uznemiravani da bi i poslanik, i oni koji su s njim vjerovali – uzviknuli: ‘Kad će već jednom Allahova pomoć?’ Eto, Allahova pomoć je zaista blizu!’ (El-Bekare, 214.) متى نصر الله الا ان نصر الله قريب

Zamahšeri, u svom tefsiru El-Keššaf, bilježi da je Poslanik, a.s., rekao: «Ko prouči suru Nasr, Allah će mu dati nagradu kao da je bio sa Muhammedom, a.s., na dan oslobođenja Meke».

Pričao je jedan od komšija Džabira b. Abdullaha: «Došao sam sa puta, a posjetio me i poselamio Džabir b. Abdullah. Pričao sam mu o neslozi među svijetom i kakve su sve novotarije izmišljene, pa je počeo plakati, na kraju mi rekavši: ‘Čuo sam da je Božiji Poslanik, s.a.v.s., rekao: ‘Ljudi su u skupinama ulazili u Allahovu vjeru, u skupinama će je i napuštati’».

Summary

Ferid Dautovic

Chapter NASR – HELP

The chapter Nasr is the 110th chapter in the Qur'an. It is mostly known under this name, although some Tefsir note Ibn Me'sud naming it Suret-ul Et-Tevdi - The Farewell Chapter. It is revealed in Medina, while Ibni Abbas holds that it is revealed in Mecca. It talks about help and victory given by Allah s.w.t. to Muhammad s.a.w.s. and the first Muslims in liberating Mecca. From the time this event took place, we note a significant spread of Islam at the Arabian Peninsula and even further. For many mufesir it marked the end of the Prophet's mission and his parting with this world. This Chapter indicates that Allah's help is ever present, in various forms, and that Prophet, s.a.w.s., and the first Muslims clearly felt that. Muhammad's, s.a.w.s., mission is unimaginable without that help, the mission which, despite difficulties and challenges, shined on the Right Path in its fullness. The light of Allah's religion gained a shining space, its realization, and its rays reached all corners of the world, including Bosnia. The message of this Chapter is that God helps and gives victory to those who are worth it, to those who sacrifice themselves on the way of God. In it, we find instructions to the believers how to behave in the moments of success, help and victory.

موجز

اسورة النصر

فريد داوتوفيتش

تسمى السورة رقم 110 في القرآن الكريم بسورة النصر، ولكن جاء في بعض التفاسير عن ابن مسعود تسميتها بسورة الوداع. وهي من السور المدنية، ويقول ابن عباس أنها نزلت في مكة. وتتحدث السورة عن النصر والتأييد الذي أمده الله عز وجل رسوله محمدا صلى الله عليه وسلم والمسلمين الأوائل عند فتح مكة، ومنذ تلك الواقعة ازداد عدد الداخلين في الإسلام من أبناء شبه الجزيرة العربية وما حولها. ويرى عدد من المفسرين أن هذه السورة كانت بمثابة الإشارة إلى انتهاء رسالة النبي محمد صلى الله عليه وسلم وانتقاله إلى الرفيق الأعلى. ونرى في هذه السورة أن نصر الله عز وجل الذي أحس به رسول الله صلى الله عليه وسلم والمسلمون، موجود دائما في أشكال وصور مختلفة. ولولا ذلك النصر لما كتب النجاح لرسالة محمد صلى الله عليه وسلم التي أنارت طريق الحق رغم ما اعترضها من مصاعب وعقبات وتكذيب. وهكذا مكن الله لدينه وملائت إشعاعات نوره أرجاء الأرض حتى وصلت إلى ديارنا في البوسنة. ونتعلم من هذه السورة أن نصر الله لا ينزل إلى على الذين يستحقونه من المؤمنين الذين يبذلون الغالي والنفيس في سبيل الله، كما نتعلم منها كيف نتصرف في ساعات النجاح والانتصار.